

Indførelse af haveaffalds- og storskraldsindsamling

Bilag 2 - Opsamlingsnotat

Indledning

På Byrådsmødet den 20. juni 2017 blev det besluttet, at der ikke skal etableres en haveplads i Jystrup. I stedet blev administrationen bedt om at indlede en dialog med AffaldPlus, med henblik på at udarbejde en sag om muligheden for at indføre en haveaffalds- og storskraldsindsamling, dækkende samtlige private husstande i Ringsted Kommune. Indsamlingen skal indføres som "Genbrugspladsernes henteordning", hvor affaldsselskabet AffaldPlus's mandskab varetager al indsamling, håndtering, sortering og bortskaffelse af det indsamlede affald.

Juridiske forhold

Såfremt den konkrete opgave blev placeret i Teknik- og Miljøcentret, skulle Ringsted Kommune gennemføre et offentligt EU-udbud af opgaven, idet estimatet for de økonomiske omkostninger ligger over tærskelværdien for tjenesteydelser i EU's udbudsdirektiv.

Affaldsselskabet AffaldPlus I/S er et selskab oprettet efter kommunalstyrelseslovens §60, hvor ejerkommunerne kan overdrage driftsopgaver til selskabet, som Ringsted Kommune blandt andet har gjort med drift af genbrugspladsen. I forhold til udbudspligt betyder det, at selskabet ikke skal foretage udbud af opgaven. AffaldPlus udfører blot opgaven på vegne af Ringsted Kommune.

Af AffaldPlus's vedtægter §3, fremgår det bl.a. at: "AffaldPlus's opgave er, at løse administrative og driftsmæssige opgaver på affalds- og energiområdet for interessentkommunerne."

Af AffaldPlus's Ejerstrategi fremgår det, at: "Selskabet varetager specialopgaver for en eller enkelte Ejere inden for rammerne af vedtægten og med respekt for, at aftalen ikke belaster selskabet og de øvrige Ejere, hverken økonomisk eller på anden måde."

Tilbud fra AffaldPlus

Ved "Genbrugspladsernes henteordning" forstås, at AffaldPlus's mandskab på genbrugspladserne varetager al indsamling, håndtering, sortering og bortskaffelse af det indsamlede affald. Økonomien til behandlingen af affaldet vil blive dækket af genbrugspladsernes generelle behandlingsomkostninger, ud fra en forventning om, at affaldet alligevel, på et tidspunkt, vil blive leveret til genbrugspladsen. En af fordelene ved den konkrete ordning er, at de direkte genbrugelige produkter vil blive frasorteret til videresalg i AffaldPlus's Plusbutikker og på PlusMarkeder. Denne måde at håndtere storskraldet på, fremmer affaldsforebyggelsen positivt og lever op til målsætningen i affaldshierarkiet, ligesom det - alt andet lige - forventes at få en positiv indflydelse på den samlede driftsøkonomi.

Tilbuddet fra AffaldPlus, dateret den 10. juli 2017, er opdelt i en haveaffaldsdel og en storskraldsdel. Ringsted Kommune kan vælge at indføre begge ordninger, en af dem eller ingen. Begge ordninger bygger på en økonomisk obligatorisk (tvungen) fællesordning, forstået således, at samtlige husstande skal betale et fast årligt gebyr for muligheden for at benytte ordningen. Hvis borgerne skal have afhentet storskrald eller haveaffald, skal de foretage en aktiv tilmelding på de konkrete afhentningsdage.

Afregningsformen for AffaldPlus' s genbrugspladsordning bygger ligeledes på en obligatorisk (tvungen) betalingsmodel, hvor borgerne betaler for muligheden for at benytte genbrugspladsen.

Tilbuddet på haveaffaldsindsamlingen er på 42,20 kr./husstand/år. Der er forudsat afhentninger af haveaffald hver 4. uge i perioden 15. marts til 15. november, idet det forudsættes, at der ikke produceres meget haveaffald i perioden 15. november til 15. marts. Såfremt haveaffaldet skal indsamles hele året, er prisen 58,00 kr./husstand/år. Priser incl. moms.

Tilbuddet på storskraldsindsamlingen er på 108,00 kr./husstand/år. Der er forudsat to forskellige afhentningsfrekvenser for storskrald. I samlede bebyggelser med mere end 30 boligenheder afhentes hver 2. uge, hele året. For samlede bebyggelser med mindre end 30 boligenheder, enfamilieboliger, stuehuse, sommerhuse m.m. afhentes hver 4. uge, hele året. Priser incl. moms.

Der er ikke indregnet økonomi til IT-plattform eller information til tilbuddet fra AffaldPlus. Administrationen forudsætter at det nuværende driftsstyringssystem, kan anvendes som tilmeldingssystem, og der er estimeret en økonomi på ca. 50.000 kr. inkl. moms., svarende til ca. 4,00 kr./husstand.

Information om haveaffalds- og storskraldsordningerne vil blive en del af den ordinære information, som vil blive udsendt i forbindelse med indførelsen af de ændrede affaldsordninger.

Samlet set vil en kombineret haveaffalds- og storskraldsindsamling koste ca. 155 kr./husstand/år, inkl. moms. Til sammenligning kan det oplyses, at genbrugspladsordningen koster 1.030 kr./husstand/år, inkl. moms.

Haveaffalds- og storskraldsindsamlingen planlægges indført den 1. oktober 2018, samtidig med indførelse af de ændrede affaldsordninger. AffaldPlus lægger op til at aftalen løber i 5 år.

Fraktioner

Tilbuddet omhandler indsamling af følgende haveaffalds- og storskraldsfraktioner:

- Hækafklip, grene, græsafklip, rødder, ukrudt, blomster m.m., emballeret i bundter eller i papirsække.
- Effekter til direkte genbrug (møbler, haveredskaber, cykler, køkkenudstyr)
- Plastfolie (samlet i poser/sække)
- Tøj
- Store plastdunke/flasker (større end ca. 2,5 liter samlet i sække) og andre store plastemner
- Stort pap
- Jern og metal
- Hårde hvidevarer (køle/fryseskabe, komfurer, emhætter, vaskemaskiner, tørretumblere m.m.)
- Radio og TV-udstyr
- IT og fotoudstyr
- Belysningsarmaturer (men ikke lyskilder som lysstofrør, lavenergipærer m.v.)
- Ekstraordinære mængder af fokusmaterialer (plast, glas, metal og papir/karton)

Storskraldsindsamlingen vil ikke omfatte brændbart affald. Dette valg er truffet ud fra, at analyser af brændbart affald viser, at langt størstedelen af det brændbare affald består enten af træprodukter eller forskellige genanvendelige fraktioner.

Produkter af indendørs træ vil ikke blive en del af indsamlingen, pga. håndteringsmæssige forhold. Bygge- og anlægsaffald, så som beton, mursten, jord m.m., vil heller ikke blive en del af indsamlingen. Indsamlingen vil heller ikke omfatte nogen form for farligt affald, herunder maling, opløsningsmidler, medicin, lyskilder, kemikalier m.m. De nævnte affaldsprodukter skal fortsat afleveres på genbrugspladsen.

Fordele/ulemper ved en haveaffalds- og storskraldsindsamling

Service

Samtlige private husstande i Ringsted Kommune betaler et årligt gebyr på 1.030 kr./husstand, for en haveaffalds- og storskraldsordning. Ordningen har dog én markant begrænsning. Affaldet skal bringes til genbrugspladsen, og kræver således en bil. En del af kommunens borgere har imidlertid, af forskellige årsager, ikke mulighed for at aflevere affald på genbrugspladsen. Med indførelse af denne ordning, vil borgerne blive stillet mere lige, idet genbrugspladsen nu "kommer ud" og afhenter en del af have- og storskraldsaffaldet, hos de borgere, som ikke har mulighed for at komme på genbrugspladsen. Kommunens serviceniveau overfor borgerne bliver således løftet, ligesom niveauet bliver mere ensartet.

Der er sammenhæng mellem indførelse af de ændrede affaldsordninger, som Byrådet traf beslutning om i maj 2017, og som skal indføres i oktober 2018, og nærværende ordning. Den ændrede affaldsordning fokuserer på de "små" affaldsprodukter, hvorimod haveaffalds- og storskraldsindsamlingen fokuserer på de store affaldsprodukter. Der vil samlet set blive rettet meget fokus på affald, genanvendelse og direkte genbrug, hvilket, alt andet lige, forventes at give ordningerne en god begyndelse.

I forbindelse med gennemførelsen af sorteringsforsøgene i hhv. Sigersted og på Kasernegrunden i efteråret 2016, fremgik det af evalueringen, at borgerne er meget tilfredse med genbrugspladsen, og at de ofte benytter den, bl.a. til det affald, som ikke fysisk kan være i affaldsstativet. Dette udsagn gælder imidlertid mest for beboerne på Kasernegrunden, som jo også ligger tættere på genbrugspladsen end Sigersted gør.

I forbindelse med en evaluering af brugernes tilfredshed med genbrugspladserne i 2015, gennemført af AffaldPlus, udtrykte borgerne i Ringsted Kommune stor tilfredshed med genbrugspladsen på Møllevej, hvad angår åbningstimer, fraktioner, personale m.m. Evalueringen viste samtidig, at den generelle tilfredshed med genbrugspladsen er steget fra 2013 til 2015.

I forbindelse med gennemførelse af en borgerundersøgelse i 2010 af Ringsted Kommunes borgeres holdning til eksisterende og evt. fremtidige affaldsordninger, fremgik det at 57% af borgerne ikke ville betale mere i gebyr for nye ordninger. 12% ville betale op til 100 kr. ekstra og 15% ville betale op til 300 kr. ekstra.

Indførelse af en haveaffalds- og storskraldsindsamling vil, alt andet lige, betyde en besparelse i det samlede forbrug af brændstof, idet mange småture med private personbiler bliver erstattet af logistisk planlagte indsamlingsruter med indsamlingskøretøjer med partikelfiltre og katalysatorer. Indsamlingen vurderes således at blive CO₂-besparende. Det er imidlertid ikke muligt at sætte størrelse på.

Mængder

Det er forventningen, at der, samlet set, bliver indsamlet flere haveaffalds- og storskraldsmængder ved indførelse af en haveaffalds- og storskraldsindsamling ved husstanden. Det er imidlertid vanskeligt at vurdere hvor stor mængdestigningen vi blive, samt om de indsamlede mængder, vil stå mål med den økonomi, der er forbundet med ordningen. Allerede nu indsamles der ca. 10% mere husholdnings- og storskraldsafald fra borgerne i Ringsted Kommune, end der gør fra gennemsnitsdanskere.

Angående mængdeforventninger, viser den seneste viden på området, at der kan forventes indsamlet i 20-25 kg storskraldsaffald/husstand/år, fra en ordning, som svarer til den, som AffaldPlus tilbyder Ringsted Kommune. Det svarer til en samlet årlig mængde på ca. 350 tons. Hvad angår haveaffaldsmængder, foreligger der ingen sammenlignelige mængdeopgørelser.

De landsdækkende erfaringer viser, at den ordning (tilmeldeordning) som AffaldPlus tilbyder Ringsted Kommune, afstedkommer mindre mængder (ca. halvdelen) og en mindre benyttelsesgrad (ca. halvdelen) end en såkaldt ruteindsamlingsordning, hvor alle adresser køres igennem, ved hver afhentning.

Til sammenligning kan det nævnes, at der i 2016 blev afleveret ca. 3.000 tons storskraldsaffald fra husholdninger på AffaldPlus's genbrugsplads på Møllevej i Ringsted, af de fraktioner, som er medtaget i den tilbudte storskraldsordning.

I Næstved Kommune er der indsamlet ca. 875 tons storskrald i 2016, via en ordning, hvor der er 6 årlige afhentninger. Det svarer til en mængde på ca. 25 kg/husstand.

Økonomi

Indførelse af en samlet haveaffalds- og storskraldsindsamling vil afstedkomme en årlig gebyrstigning på ca. 154 kr./husstand.

Uanset indførelsen af en haveaffalds- og storskraldsindsamling bliver den ændrede affaldsordning for alle private husstande med indsamling af madaffald og flere genanvendelige fraktioner, indført med virkning fra den 1. oktober 2018. Af byrådsbeslutningen fremgår det, at den ændrede ordning er estimeret til en årlig gebyrstigning på ca. 500 kr./enfamiliehusstand og på ca. 100 kr. for en husstand med fællesrenovation.

Med samtidig indførelse af en haveaffalds- og storskraldsindsamling, vil borgerne således opleve en forholdsvis markant gebyrstigning fra 2018 til 2019. En enfamiliehusstand skal betale i alt ca. 3.585 kr. i årligt renovationsgebyr i 2019. Gebyret er på 2.934 kr. i 2017. En husstand i boliger med fællesrenovation skal betale i alt ca. 2.315 kr. i årligt renovationsgebyr i 2019. Gebyret er på 2.077 kr. i 2017.

Ringsted Kommune har det højeste renovationsgebyr af de seks AffaldPlus-kommuner, og forskellen forventes at blive større efter indførelse af de ændrede affaldsordninger i løbet af 2018. Ringsted Kommunes renovationsgebyr for 2017 er på 2.935 kr./enfamiliehusstand. De øvrige fem AffaldPlus-kommuners tilsvarende renovationsgebyrer ligger i intervallet 2.135 kr. til 2.565 kr.

Tidsplan

Såfremt der besluttet indførelse af en haveaffalds- og storskraldsindsamling i Ringsted Kommune, kan følgende foreløbige tidsplan skitseres:

- Aftale med AffaldPlus indgås ultimo oktober 2017.
- Forslag til regulativ sendes i høring medio december 2017.
- Den offentlige høringsfase løber til medio januar 2018.
- Tidspunkt for vedtagelse af revideret regulativ; medio marts 2018.
- Information om haveaffalds- og storskraldindsamlingen indarbejdes i den information, der er planlagt gennemført for den ændrede affaldsordning for alle husstande, 3. kvartal 2018.
- Ordningen sættes i drift den 1. oktober 2018.

Yderligere undersøgelser

Som det fremgår, kan Ringsted Kommune overlade driften af den pågældende storskralds- og haveaffaldsordning til AffaldPlus. Ringsted Kommune kan også selv varetage driften af ordningen, som en del af den ordinære indsamlingsordning for affald. I så fald skal Ringsted Kommune gennemføre et udbud af ordningen, og det vil her være muligt, at udbyde en mere "bred" løsning" således, at der gennemføres en prisafprøvning på alternativer til AffaldPlus's tilbudte ordning. Her kan nævnes en ruteindsamling uden tilmelding, kombineret med differentierede indsamlingsfrekvenser og evt. et andet mix af de indsamlede delfraktioner.

Det ville samtidig være interessant, at gennemføre en brugerundersøgelse, for at efter- eller tilbagevise de resultater, der fremkom ifm. borgerundersøgelsen i 2010, om borgernes villighed til at betale for yderligere affaldsordninger, samt konkret at undersøge hvilke konkrete ønsker borgerne har til indsamling af haveaffald og storskrald, set i lyset af indførelsen af den ændrede affaldsordning i 2018.

29.08.2017

Torben Strøyer Jensen

TMC – Ringsted Kommune